

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Sisak

KLASA: 041-01/23-03/30
URBROJ: 613-05-23-33
Sisak, 22. studenoga 2023.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska stranka
prava
za 2022.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje	8
	Financijski izvještaji	9
III.	REVIZIJA ZA 2022.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	16
	Metode i postupci revizije	17
	Nalaz za 2022.	18
	Provedba naloga i preporuka	30

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske stranke prava (dalje u tekstu: Stranka) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2022. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Koncem 2022. u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prihodi iz proračuna (Brodsko-posavske županije, Grada Gospića i Općine Bogdanovci) za 2021. u ukupnom iznosu od 44.606,00 kn te prihodi iz proračuna Grada Kaštela za 2022. u iznosu od 4.830,00 kn, koji su uplaćeni na račun Stranke tijekom 2022.

Nadalje, u okviru rashoda za zakupnine i najamnine, koji su ostvareni u iznosu od 62.659,00 kn, u poslovnim knjigama evidentirani su rashodi za zakup poslovnog prostora u Karlovcu za jedanaest mjeseci i u Rijeci za devet mjeseci, umjesto za dvanaest mjeseci, odnosno manje su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi i obveze za zakupnine u iznosu od 2.593,00 kn (navedeni rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama prema vrsti rashoda niti na računu odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja u okviru obračunanih rashoda koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje). Također, u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni ulazni računi dobavljača koji su plaćeni u ukupnom iznosu od 51.866,00 kn (što je vidljivo na izvodima s poslovnih računa Stranke), a odnose se na račune iz 2020. u ukupnom iznosu od 14.693,00 kn, iz 2021. u ukupnom iznosu od 14.610,00 kn te iz 2022. u ukupnom iznosu od 22.563,00 kn.

U poslovnim knjigama su pogrešno evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani podaci o ostvarenom manjku/višku prihoda jer je iz prethodne godine pogrešno prenesen manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju. Naime, u poslovnim knjigama je evidentiran i u financijskim izvještajima je iskazan manjak prihoda za 2021. u iznosu od 35.625,00 kn, preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu od 9.871,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 25.754,00 kn. Višak prihoda za 2022. u poslovnim knjigama je evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan u iznosu od 86.006,00 kn, preneseni manjak prihoda u iznosu od 86.588,00 kn umjesto u iznosu od 25.754,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 582,00 kn umjesto višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 60.252,00 kn.

Nadalje, na 1. siječnja 2022. u poslovnim knjigama je evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano stanje novčanih sredstava u poslovnoj banci i blagajni u iznosu od 50.792,00 kn, od čega se na novac u poslovnoj banci odnosi 45.283,00 kn i u blagajni 5.509,00 kn. Prema podacima s izvoda poslovnih računa Stranke, početni saldo navedenih računa iznosi 54.571,00 kn, što je 9.288,00 kn više u odnosu na stanja novčanih sredstava koja su evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima (stanja novčanih sredstava koncem 2022. evidentirana u poslovnim knjigama istovjetna su podacima s izvoda poslovnih računa).

Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, a stanje blagajne na 31. prosinca 2022. evidentirano u poslovnim knjigama i iskazano u financijskim izvještajima ne odgovara stvarnom stanju knjige blagajne. Naime, prema podacima iz glavne knjige u 2022. početno stanje je iznosilo 5.509,00 kn, u blagajnu je uplaćeno 3.000,00 kn, isplaćeno je 3.146,00 kn te stanje blagajne koncem godine iznosi 5.363,00 kn. Isto je potvrdilo i Povjerenstvo za popis imovine i obveza, ali je također i popisom utvrdilo da stanje novca u blagajni na dan 31. prosinca 2022. iznosi 1.280,00 kn te da ne odgovara knjigovodstvenom stanju blagajne (koje iznosi 5.363,00 kn); na temelju navedenog utvrdilo je manjak u blagajni u iznosu od 4.083,00 kn te predložilo istragu (navedena istraga je završena, a za daljnje postupanje se čeka nadolazeća sjednica Glavnog stana). Prema knjizi blagajne, u 2022. je sastavljeno pet blagajničkih izvještaja.

U blagajničkom izvještaju za srpanj 2022. evidentirano je osam isplatnica u ukupnom iznosu od 1.016,00 kn koje se odnose na isplate iz 2021. te jedanaest isplatnica u ukupnom iznosu od 530,00 kn koje se odnose na isplate izvršene u prvih šest mjeseci 2022. Dva mjesečna blagajnička izvještaja nisu ovjerena potpisom odgovorne osobe. U knjizi blagajne evidentirana je isplata (30 isplatnica) u ukupnom iznosu od 3.146,00 kn, a pojedinačnim zbrajanjem predmetnih isplatnica utvrđena je isplata u ukupnom iznosu od 3.152,00 kn. Pet isplatnica je nepotpisano. Na pet isplatnica iznos isplate i iznos računa koji su priloženi uz isplatnice nisu istovjetni. Uz dvije isplatnice iz siječnja 2022. priložena su dva računa iz prosinca 2022., koja su u poslovnim knjigama evidentirana u prosincu 2022. Isplatnice nisu evidentirane slijedom vremenskog nastanka.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja evidentirani su rashodi za reprezentaciju u iznosu od 5.092,00 kn, koji ne sadrže naznaku poslovnog događaja u vezi s kojim su nastali (svrha ugošćivanja) ni poslovne partnere čiji predstavnici su ugošćeni te predstavnika Stranke koji je sudjelovao u nastanku troška reprezentacije te se ne može potvrditi opravdanost korištenja sredstava reprezentacije za potrebe obavljanja poslova Stranke. Nadalje, ni ulazne račune od broja 212 do 284 te od 366 do 939 nije ovjerila ovlaštena osoba.

U poslovnim knjigama nisu evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022. iz devet jedinica lokalne samouprave za 14 osvojenih mandata u ukupnom iznosu od 15.582,00 kn.

Popisom imovine i obveza nisu obuhvaćena ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 51.886,00 kn te obveze za financijske rashode u iznosu od 55.037,00 kn i ostale obveze u iznosu od 188,00 kn. Predsjednik Stranke nije donio odluku kojom prihvaća Izvještaj povjerenstva za popis.

Bilješke uz Bilancu su sastavljene, ali ne sadrže podatke o sudskim sporovima koji su u tijeku, a prema podacima Stranke u 2022. u tijeku je bilo devet sudskih sporova. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (znatno više, u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su prihodi po posebnim propisima iz proračuna za 70.923,00 kn ili 21,5 % te rashodi za zakupnine i najamnine za 30.918,00 kn ili 97,4 %; znatno manje u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) za 26.550,00 kn ili 94,7 %, drugi prihodi za 89.847,00 kn ili 98,1 % te rashodi za usluge promidžbe i informiranja za 98.540,00 kn ili 98,3 %, drugi materijalni rashodi za 11.446,00 kn ili 57,2 % i rashodi za tekuće donacije (pomoći) za 30.000,00 kn ili 85,7 %). (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je demokratska politička stranka, koju je 1861. utemeljio dr. Ante Starčević. Upisana je u Registar političkih stranaka u veljači 1990. Sjedište Stranke je Primorska ulica 5, Zagreb.

Politički djeluje na području cijele Republike Hrvatske, a za ostvarenje svojih političkih ciljeva bori se mirnim i demokratskim sredstvima.

Prema Temeljnim načelima Stranke, između ostalog, neprihvatljiva je bilo kakva državna zajednica s drugim državama ili narodima dok o tome neposrednim glasovanjem ne odluči hrvatski narod; sve su vjeroispovijesti ravnopravne, Stranka poštuje vjerske tradicije i potiče hrvatske rodoljubne djelatnosti svih vjerskih zajednica; položaj i prava čovjeka su istinska mjerila vrijednosti društvenog uređenja, zato prava čovjeka moraju biti u samim temeljima poretka; Stranka promiče dostojanstvo i ugled žene te se zalaže za osiguranje njenog ravnopravnog sudjelovanja u društvenom, političkom i gospodarskom životu; također se zalaže za zaštitu života od začeca do naravne smrti; za osiguranje mirovine svim hrvatskim državljanima nesposobnim za daljnji rad te za osiguranje materijalne i moralne pomoći svim žrtvama represije; za zaštitu hrvatske kulturne baštine i potiče uključivanje tradicionalnih vrijednosti hrvatske uljudbe u svakodnevni život; trajno će se zalagati riječju i djelom za dobrobit hrvatske domovine, hrvatskog naroda, kao i svih hrvatskih državljana.

Statutom Stranke (iz veljače 2020.) određen je djelokrug Stranke te su utvrđeni uvjeti za članstvo, nastanak i prestanak članstva, prava i dužnosti članova, odlučivanje, stegovne mjere, ustrojstvo, tijela upravljanja Stranke, časni sudovi, nadzorna tijela Stranke, način organiziranja i djelovanja u Stranci, način izbora tijela te drugi uvjeti potrebni za poslovanje Stranke.

Izvori financiranja poslovanja Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine i članski doprinosi, dobrovoljni prilazi (donacije) i drugi prihodi.

Temeljna ustrojstvena jedinica Stranke je podružnica, koja se osniva na području grada ili općine, odnosno na području jedinica mjesne samouprave u Gradu Zagrebu. Izvršni odbor podružnice može na svom području osnivati ogranke, kao niže ustrojstvene jedinice. Tijela podružnice su: Zbor podružnice, Izvršni odbor podružnice i Nadzorni odbor podružnice. Podružnice na području županije osnivaju Županijski zbor, ako je na području županije osnovano više od 20,0 % podružnica Stranke. Tijela Županijskog zbora su: Županijsko vijeće, Županijski nadzorni odbor i Županijski časni sud. Prema podacima iz Registra političkih stranaka iz kolovoza 2023., Stranka ima 234 aktivna ustrojstvena oblika (15 županijskih organizacija te 219 gradskih i općinskih organizacija).

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Konvencija, Glavni stan, predsjednik, Predsjedništvo, Središnji Nadzorni odbor i Središnji Časni sud.

Sabor je najviše tijelo, a čine ga izaslanici izabrani u podružnicama. Sabor bira i razrješava predsjednika, članove Središnjeg Nadzornog odbora, bira i opoziva 13 članova Predsjedništva, donosi i mijenja Program, Statut i Poslovnik o svojem radu te druge potrebne akte ili odluke, utvrđuje ciljeve i politiku Stranke o svim životnim pitanjima hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske te obavlja i druge poslove određene zakonom, drugim propisima ili Statutom. Sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a obvezno u roku od šest mjeseci nakon provedenih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

Između dva zasjedanja Sabora može se održati Konvencija, koju saziva predsjednik Stranke. Konvenciju čine svi članovi Glavnog stana te svi predsjednici podružnica. Konvencija ima iste ovlasti kao Sabor Stranke, osim izbora dužnosnika koji se biraju na Saboru te izmjena i dopuna Statuta. Za rad Konvencije primjenjuju se odredbe Statuta koje se odnose na rad Sabora.

Glavni stan je središnje političko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Ima predsjednika i dva dopredsjednika, a broj ostalih članova ovisi, između ostalog, o broju osnovanih podružnica Stranke te broju članova Stranke u predstavničkim tijelima. U vrijeme obavljanja revizije (listopad 2023.) Glavni stan je imao ukupno 35 članova. Glavni stan bira i opoziva svog predsjednika i dopredsjednike, bira i opoziva članove Središnjeg Časnog suda, razrješava dužnosti predsjednika Središnjeg Nadzornog odbora i predsjednika Središnjeg Časnog suda na zahtjev većine njihovih članova. Također, razrješava dužnosti člana Glavnog stana, ako djeluje suprotno odlukama Glavnog stana, predsjednika Stranke ili svojim radom šteti ugledu Stranke, razrješava dužnosti predsjednika ili dopredsjednika Glavnog stana ako ne ispunjavaju svoje dužnosti ili štete ugledu, donosi opće akte, propisuje materijalno-financijsko poslovanje Stranke, donosi poslovnike o radu svih tijela Stranke i kandidacijske pravilnike za izbor u sva tijela Stranke na prijedlog predsjednika Stranke, utvrđuje organizacijski ustroj Stranke te obavlja i druge zadaće koje su mu povjerene Statutom.

Predsjednik saziva i vodi sjednice Predsjedništva te potpisuje akte koje donosi Predsjedništvo, provodi odluke Glavnog stana, donosi upute i naloge za konkretno političko djelovanje, podnosi Glavnom stanu političko izvješće o svom radu, saziva konstituirajuće sjednice središnjih tijela Stranke i predsjedava im do izbora radnog predsjedništva, odnosno do izbora predsjednika središnjih tijela, u izuzetnim slučajevima saziva i vodi sjednice Izvršnog odbora podružnice, Županijskog vijeća ili Glavnog stana, potpisuje pojedinačne akte koje donosi Predsjedništvo, Glavni stan, Konvencija ili Sabor, saziva Konvenciju i Sabor te daje inicijative i prijedloge za izmjene i dopune Statuta ili donošenje novog Statuta, poslovnika o radu svih tijela i kandidacijske pravilnike za izbor kandidata na svim izborima. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik, a od 19. siječnja 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2023.) predsjednik Stranke je Nikica Augustinović.

Predsjedništvo je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Utvrđuje kandidate Stranke za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđuje prava i dužnosti pojedinih članova Predsjedništva, donosi provedbene, političke i druge odluke, osniva stručna povjerenstva i usklađuje njihov rad, prati i usklađuje rad županijskih vijeća Stranke, usklađuje rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru, priprema izbornu promidžbu i predlaže političku strategiju, zadužuje Glavnog tajnika za organizaciju rada Glavnog tajništva i obavlja i druge poslove određene Statutom. Predsjedništvo čine predsjednik, tri dopredsjednika, glavna tajnica i devet članova.

Središnji Nadzorni odbor sastoji se od tri člana koje bira Sabor Stranke na prijedlog Glavnog stana. Nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke. Sve odgovorne osobe dužne su Središnjem Nadzornom odboru omogućiti uvid u financijsko i drugo poslovanje te u poslovne knjige njihove organizacijske jedinice.

Središnji Časni sud ima pet članova (predsjednik i četiri člana), koje bira Sabor na prijedlog Glavnog stana. Središnji Časni sud u prvom stupnju provodi stegovni postupak protiv članova središnjih tijela Stranke, a u drugom stupnju odlučuje o žalbi na odluku Županijskog Časnog suda Stranke.

Radi postizanja bolje učinkovitosti u ostvarivanju političkih ciljeva utvrđenih u temeljnim načelima Stranke i drugim aktima, ustrojeno je Glavno tajništvo, koje obavlja organizacijsko-tehničke poslove, komercijalno-financijske poslove i druge poslove prema potrebi.

Osim Statuta doneseni su i Pravilnik o pečatima i memorandumima (u srpnju 2008.) te Etički kodeks (u listopadu 2012.).

Koncem 2022. Stranka ima jednu zaposlenicu.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Za obavljanje knjigovodstvenih usluga u 2022. zaključen je ugovor s knjigovodstvenim servisom u prosincu 2021. Stranka je obvezna pravodobno dostaviti svu potrebnu dokumentaciju na temelju koje se obavlja unos poslovnih promjena u poslovne knjige. Središnji nadzorni odbor Stranke nije obavio nadzor poslovanja Stranke za 2022.

Na svojim mrežnim stranicama Stranka objavljuje financijske i stranačke dokumente (Statut, Etički kodeks i drugo), kao i aktualne vijesti koje se odnose na djelovanje Stranke.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2022. doneseni su na sjednici Glavnog stana održanoj u prosincu 2021., a Izmjene i dopune Financijskog plana u studenome 2022. (ispravljene Izmjene i dopune Financijskog plana u rujnu 2023.).

Financijskim planom za 2022. prihodi su planirani u iznosu od 410.514,00 kn, rashodi u iznosu od 394.824,00 kn te višak prihoda u iznosu od 15.690,00 kn.

Prema (ispravljenim) Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2022., prihodi su planirani u iznosu od 445.486,00 kn, rashodi u iznosu od 412.569,00 kn te višak prihoda u iznosu od 32.917,00 kn. Revizijom je utvrđeno da su pojedinačne stavke materijalnih rashoda pogrešno zbrojene te je umjesto u iznosu od 131.469,00 kn planirani iznos materijalnih rashoda pogrešno iskazan u iznosu od 102.000,00 kn (29.469,00 kn manje). Nadalje, ni podaci o planiranim rashodima te višku prihoda nisu točni. Zbrajanjem svih iskazanih stavki u Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2022., utvrđeno je da su prihodi planirani u iznosu od 445.486,00 kn, rashodi u iznosu od 322.569,00 kn te višak prihoda u iznosu od 122.917,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 394.986,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 49.000,00 kn te prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 1.500,00 kn. Planirani rashodi odnose se na rashode za zaposlene u iznosu od 155.000,00 kn, materijalne rashode u iznosu od 131.469,00 kn (rashodi za usluge 91.325,00 kn, za materijal i energiju 28.144,00 kn te naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično – putni troškovi 12.000,00 kn), financijske rashode u iznosu od 20.100,00 kn, druge rashode u iznosu od 10.500,00 kn te rashode amortizacije u iznosu od 5.500,00 kn.

Godišnjim programom rada za 2022. planirano je redovno održavanje sjednica Predsjedništva i Glavnog stana, provedba unutarstranačkih izbora, održavanje Konvencije Stranke, širenje područnog ustrojstva (privlačenje novih članova Stranke, povećanje broja simpatizera, osnivanje i održavanje postojećih ustrojstvenih oblika), daljnja razrada programa Stranke uz pomoć stručnih savjeta (ažuriranje informacijskog sustava za vođenje evidencije o članstvu, članarinama i komunikaciji, unaprjeđenje svih digitalnih kanala komunikacije Stranke), promocija Stranke kroz promoviranje službene mrežne stranice i Facebook profila na društvenim mrežama, jačanje unutarstranačke komunikacije i redovno obavješćavanje članstva o aktivnostima Stranke putem *on-line* časopisa Hrvatsko pravo i Viber grupe, pokretanje rada Pravaške akademije, formiranje radne skupine kroz Glavno tajništvo zadužene za izradu programa Stranke za parlamentarne izbore te osigurati redovnu djelatnost Stranke (hladni pogon). U Godišnjem programu rada, uz planirane aktivnosti Stranke, nisu navedeni rashodi te izvori financiranja potrebni za provođenje predviđenih aktivnosti.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima i Bilješke uz Bilancu. Financijski izvještaji, Program rada i Financijski plan za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku (28. veljače 2023.), a ispravljeni (zbog ispravka Izmjena i dopuna Financijskog plana) 26. rujna 2023. unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 454.711,00 kn, što je 27.725,00 kn ili 5,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 9.225,00 kn ili 2,1 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	330.380,00	401.303,00	121,5
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	32.394,00	50.197,00	155,0
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	28.050,00	1.500,00	5,3
4.	Drugi prihodi	91.612,00	1.711,00	1,9
	Ukupni prihodi	482.436,00	454.711,00	94,3

Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 401.303,00 kn ili 88,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (od članarina i članskih doprinosa, od dobrovoljnih priloga/donacija i drugi) ostvareni su u iznosu od 53.408,00 kn ili 11,7 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na druge prihode (za 89.901,00 kn ili 98,1 %) jer je, između ostalog, prethodne godine u okviru ovih prihoda pogrešno u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima Stranke iskazana naknada troškova izborne promidžbe; značajno manje su ostvareni i prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), i to za 26.550,00 kn ili 94,7 % jer Stranka u 2022. nije sudjelovala u izbornim aktivnostima te nije primila dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje izborne promidžbe. Vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode od članarina jer je Stranka tijekom 2022. i 2023. (do vremena obavljanja revizije) provodila reviziju članstva.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 401.303,00 kn, a odnose se na prihode iz općinskih i gradskih proračuna u iznosu od 265.070,00 kn te županijskih proračuna u iznosu od 136.233,00 kn. Ostvareni su na temelju odluka predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama članaka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici, a jedinice samouprave proračunom utvrđuju visinu sredstava za svaku godinu za koju se proračun donosi (u najmanjem iznosu propisanom navedenim Zakonom). Sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema članku 10., stavku 3. navedenog Zakona, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke.

Koncem 2022. Stranka ima 87 vijećnika u predstavničkim tijelima 57 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (jedanaest vijećnika u šest županijskih skupština, 24 vijećnika u 13 gradskih vijeća i 52 vijećnika u 38 općinskih vijeća).

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 50.197,00 kn (u cijelosti se odnose na članarine), a prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta Stranke te Odluke o godišnjoj članarini. Prema navedenoj Odluci Glavnog stana, iz prosinca 2021., utvrđena je visina godišnje članarine za 2022., i to: za Predsjednika Stranke u iznosu od 500,00 kn, za predsjednika Glavnog stana u iznosu od 300,00 kn, za članove Predsjedništva u iznosu od 200,00 kn, za članove Glavnog stana u iznosu od 100,00 kn te za ostale članove Stranke u iznosu od 50,00 kn. Do listopada 2023. revizija članstva nije završena te Stranka i nadalje utvrđuje točan broj svojih članova.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 1.500,00 kn. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovne političke aktivnosti, a ostvareni su u novcu, od jedne fizičke osobe. Iznos primljenog dobrovoljnog priloga (donacije) u skladu je s propisanim iznosima. Stranka je izdala potvrdu i sastavila izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni u iznosu od 1.711,00 kn odnose se na kamate na depozite po viđenju i pozitivne tečajne razlike u iznosu od 9,00 kn te druge nespomenute prihode u iznosu od 1.702,00 kn. Drugi nespomenuti prihodi odnose se na sufinanciranje računa za električnu energiju, na temelju Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 104/22, 106/22, 121/22 i 156/22), koju je u rujnu 2022. donijela Vlada Republike Hrvatske. Ministarstvo financija je 18. siječnja 2023. donijelo Uputu neprofitnim organizacijama o načinu evidentiranja rashoda za električnu i toplinsku energiju sukladno Uredbi o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, u kojoj su navedeni primjeri evidentiranja zaprimljenih računa za električnu i toplinsku energiju.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 368.705,00 kn, što je 149.356,00 kn ili 28,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 46.136,00 kn ili 14,3 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	166.345,00	148.794,00	89,4
2.	Materijalni rashodi	279.896,00	173.061,00	61,8
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	100.265,00	1.725,00	1,7
2.2.	Drugi materijalni rashodi	179.631,00	171.336,00	95,4
3.	Rashodi amortizacije	5.619,00	8.230,00	146,5
4.	Financijski rashodi	13.868,00	21.196,00	152,8
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	35.000,00	5.000,00	14,3
6.	Drugi rashodi	17.333,00	12.424,00	71,7
	Ukupni rashodi	518.061,00	368.705,00	71,2
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	482.436,00	454.711,00	94,3
	Višak prihoda	0,00	86.006,00	-
	Manjak prihoda	35.625,00	0,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 173.061,00 kn ili 46,9 % ukupno ostvarenih rashoda te rashode za zaposlene u iznosu od 148.794,00 kn ili 40,4 %. Svi drugi rashodi (rashodi amortizacije, financijski rashodi, rashodi za donacije/pomoći i drugi) ostvareni su u iznosu od 46.850,00 kn ili 12,7 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjenje rashoda odnosi se na rashode za promidžbu i informiranje (za 98.540,00 kn ili 98,3 %) jer Stranka u 2022. nije sudjelovala u izbornim aktivnostima.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 148.794,00 kn, a odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 118.364,00 kn, doprinose na plaću u iznosu od 19.530,00 kn te druge rashode za zaposlene (nagrada, naknada za prehranu i regres) u iznosu od 10.900,00 kn. Stranka ima jednu zaposlenicu s kojom je u rujnu 2019. zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova poslovne tajnice. Plaće su obračunane u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se odnose na obračun plaća.

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 173.061,00 kn odnose se na rashode za promidžbu i informiranje (nabava promidžbenog materijala) za redovno poslovanje Stranke u iznosu od 1.725,00 kn te druge materijalne rashode u iznosu od 171.336,00 kn.

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 171.336,00 kn, a odnose se na rashode za zakupnine i najamnine (zakup poslovnih prostora za djelovanje podružnica Stranke) u iznosu od 62.659,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 36.164,00 kn (najvećim dijelom odnose se na energiju u iznosu od 26.774,00 kn), druge usluge (knjigovodstvene usluge te grafičke i tiskarske usluge) u iznosu od 21.438,00 kn, naknade troškova službenih putovanja u iznosu od 16.793,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 8.567,00 kn (najvećim dijelom odnose se na reprezentaciju u iznosu od 5.092,00 kn), komunalne usluge u iznosu od 7.250,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 6.673,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 4.389,00 kn, naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 4.320,00 kn, računalne usluge u iznosu od 2.625,00 kn te intelektualne i osobne usluge u iznosu 458,00 kn.

U okviru materijalnih rashoda (rashoda za usluge te rashoda za materijal i energiju) u 2022. ostvareni su, između ostalog, rashodi za korištenje poslovnog prostora u gradu Zagrebu (električna energija, grijanje, voda, odvoz otpada, komunalna naknada). Stranka koristi poslovni prostor na adresi sjedišta, Primorska ulica 5, Zagreb, bez naknade te nema sklopljen ugovor o korištenju navedenog poslovnog prostora. Prema pisanom obrazloženju, tijekom obavljanja revizije (u listopadu 2023.) Stranka je pokrenula postupak reguliranja korištenja navedenog poslovnog prostora. S obzirom na to da se tijekom godina vlasništvo poslovnog prostora mijenjalo te je sada u državnom vlasništvu, Stranka je s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine postigla dogovor te je u tijeku i ishođenje ugovora s novim vlasnicima.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 8.230,00 kn odnose se na obračun amortizacije dugotrajne imovine (građevinski objekt, informatička i komunikacijska oprema te klima uređaj). Amortizacija je obračunana prema utvrđenim stopama, u skladu s Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 21.196,00 kn odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 21.140,00 kn te zatezne kamate u iznosu od 56,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 5.000,00 kn odnose se na dvije donacije građanima i kućanstvima (dvjema potrebitim fizičkim osobama na temelju zahtjeva).

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni u iznosu od 12.424,00 kn odnose se na rashode za ugovorene kazne i ostale naknade šteta, odnosno na novčane kazne prema Zakonu o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17) jer Stranka na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021. nije poštovala načelo ravnopravnosti spolova u pogledu uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca na pojedinim izbornim listama te na novčanu kaznu zbog počinjenja prekršaja iz članka 52., stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu jer Stranka nije u propisanom roku dostavila Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu godišnje financijske izvještaje s propisanim priložima za 2021.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2022. (prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima) iznosi 86.006,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina iznosi 86.588,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 582,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 214.508,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2022.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	14.376,00	26.817,00	186,5
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	14.376,00	26.817,00	186,5
2.	Financijska imovina	209.352,00	187.691,00	89,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	50.792,00	128.642,00	253,3
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	1.779,00	5.999,00	337,2
2.3.	Potraživanja za prihode	156.781,00	53.050,00	33,8
Ukupno imovina		223.728,00	214.508,00	95,9
3.	Obveze	237.326,00	202.923,00	85,5
3.1.	Obveze za rashode	211.076,00	202.923,00	96,1
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	5.000,00	0,00	-
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	21.250,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	-13.587,00	11.585,00	- 85,3
Ukupno obveze i vlastiti izvori		223.739,00	214.508,00	95,9

Ukupna vrijednost imovine koncem 2022. manja je za 9.220,00 kn, a obveza i vlastitih izvora za 9.231,00 kn, odnosno 4,1 % u odnosu na stanje iskazano početkom 2022. Smanjena je vrijednost financijske imovine za 21.661,00 kn ili 10,3 % zbog smanjenja potraživanja za prihode u iznosu od 103.731,00 kn ili 66,2 % jer su u 2022. otpisana potraživanja za članarine i članske doprinose te potraživanja za prihode po posebnim propisima (prema odlukama Glavnog stana iz veljače 2023.).

Nefinancijska imovina u iznosu od 26.817,00 kn odnosi se na uredsku opremu i namještaj, komunikacijsku opremu, opremu za održavanje i zaštitu, sportsku i glazbenu opremu te uređaje, strojeve i opremu za ostale namjene u iznosu od 211.032,00 kn, građevinske objekte u iznosu od 40.000,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu od 14.742,00 kn, knjige, umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti (knjige u knjižnicama) u iznosu od 1.700,00 kn te ispravak vrijednosti u iznosu od 240.657,00 kn.

Financijska imovina u iznosu od 187.691,00 kn odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 128.642,00 kn (u poslovnoj banci 127.362,00 kn i u blagajni 1.280,00 kn), potraživanja za prihode u iznosu od 53.050,00 kn, potraživanja od zaposlenika u iznosu od 4.083,00 kn te jamčevne pologe u iznosu od 1.916,00 kn.

Potraživanja za prihode u iznosu od 53.050,00 kn odnose se na potraživanja po posebnim propisima (iz proračuna jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave) u iznosu od 1.184,00 kn te druga nespomenuta potraživanja u iznosu od 51.866,00 kn.

Obveze (za rashode) u iznosu od 202.923,00 kn odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 137.124,00 kn (od čega se na obveze prema dobavljačima u zemlji odnosi 135.412,00 kn, za naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa 1.352,00 kn te naknade troškova zaposlenima za prijevoz na posao i s posla 360,00 kn), obveze za financijske rashode u iznosu od 55.038,00 kn (najvećim dijelom odnose se na obveze za usluge platnog prometa), obveze za zaposlene u iznosu od 10.573,00 kn (plaća za prosinac 2022.) te druge obveze u iznosu od 188,00 kn.

Vlastiti izvori u iznosu od 11.585,00 kn odnose se na vlastite izvore u iznosu od 12.167,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 582,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 3. srpnja do 22. studenoga 2023.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
7. Statut Stranke
8. Financijski plan te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022.
9. Godišnji program rada za 2022.

10. Odluke o raspoređivanju sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prihodima od članarina, prihodima od dobrovoljnih priloga (donacija) te obračunom plaća. Također, obavljena je provjera ulaznih računa te dokumentacije u vezi s rashodima za promidžbu i informiranje, drugim materijalnim rashodima, rashodima amortizacije, financijskim rashodima, rashodima za donacije (pomoći) i drugim rashodima. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama Stranke i pribavljena obrazloženja u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2022. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode od članarina i članskih doprinosa.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Etički kodeks iz listopada 2012. nije usklađen s odredbama Statuta Stranke, koji je donesen u veljači 2020.

Evidentiranje poslovnih promjena u poslovne knjige obavljeno je na temelju dokumentacije koju u pojedinim slučajevima nije ovjerio zakonski predstavnik ili ovlaštena osoba (većina ulaznih računa te pojedine blagajničke isplatnice). Stranka nema pisane procedure (unutarnje akte) kojima bi bila utvrđena procedura kolanja, odobrenja i ovjere knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama.

Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije u potpunosti uspostavljen jer su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s planiranjem, računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima te prihodima od članarina.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti Etički kodeks s odredbama Statuta. Također, preporučuje donijeti pisane procedure (unutarnje akte) kojima će urediti proceduru kolanja, odobrenja i ovjere knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama, kao i nadalje poduzimati druge aktivnosti na uspostavljanju učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

2. Planiranje

- 2.1. Godišnji program rada i Financijski plan za 2022. doneseni su na sjednici Glavnog stana održanoj u prosincu 2021., a Izmjene i dopune Financijskog plana u studenome 2022. (ispravljene Izmjene i dopune Financijskog plana u rujnu 2023.).

Financijskim planom za 2022. prihodi su planirani u iznosu od 410.514,00 kn, rashodi u iznosu od 394.824,00 kn te višak prihoda u iznosu od 15.690,00 kn. Prema (ispravljenim) Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2022., prihodi su planirani u iznosu od 445.486,00 kn, rashodi u iznosu od 412.569,00 kn te višak prihoda u iznosu od 32.917,00 kn. Financijski plan za 2022. sastoji se od plana prihoda i rashoda, a plan zaduživanja i otplata te obrazloženje financijskog plana nisu sastavljeni.

Odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22) propisano je da se, između ostalog, financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Odredbama članka 17. spomenutog Pravilnika, propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Iako su tijekom 2022. donesene Izmjene i dopune Financijskog plana, i nadalje su utvrđena značajna odstupanja ostvarenih rashoda u odnosu na planirane, a pojedine stavke prihoda i rashoda koje su ostvarene, nisu planirane. Navedenim Izmjenama i dopunama Financijskog plana nisu planirani drugi prihodi, koji su ostvareni u iznosu od 1.702,00 kn te rashodi za donacije (pomoći), koji su ostvareni u iznosu od 5.000,00 kn. Unutar materijalnih rashoda, znatno manje od plana ostvareni su rashodi za intelektualne i osobne usluge (planirani su u iznosu od 21.125,00 kn, a ostvareni u iznosu od 458,00 kn, što je 20.667,00 kn ili 97,8 % manje). Također, nisu planirani rashodi za ostale usluge, koji su ostvareni u iznosu od 21.438,00 kn, rashodi za računalne usluge, koji su ostvareni u iznosu od 2.625,00 kn te ostali nespomenuti materijalni rashodi, koji su ostvareni u iznosu od 8.567,00 kn.

Odredbama članka 19. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se izmjene i dopune financijskog plana provode tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana, obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza. Izmjene i dopune financijskog plana nije potrebno provoditi za manje planirane ili neplanirane obveze za rashode koji se financiraju iz osiguranih sredstava. Neprofitna organizacija u svom statutu ili drugim općim aktima utvrđuje što se smatra značajnim odstupanjem.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti plan zaduživanja i otplata te obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Također, nalaže financijskim planom te eventualnim izmjenama i dopunama financijskog plana realnije planirati prihode i rashode u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

U Godišnjem programu rada za 2022. navedene su planirane aktivnosti Stranke, a nisu navedeni rashodi te izvori financiranja potrebni za provođenje predviđenih aktivnosti, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih Godišnjim programom rada. Na ulaznim računima u većini slučajeva nije navedena povezanost rashoda po aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada.

Odredbom članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da politička stranka financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjem programu rada, uz ciljeve i planirane aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije. Utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poslovne knjige, evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, potraživanja, popis imovine i obveza te sastavljanje financijskih izvještaja.

– Poslovne knjige

Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu i pomoćne knjige (knjigu blagajne i evidenciju putnih naloga). Knjiga financijske imovine i obveza nije ustrojena, a izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige nisu osigurani svi potrebni podaci u vezi s navedenom imovinom i obvezama te se ne može utvrditi ispravnost otpisanih potraživanja i preplata. Također, nije ustrojena knjiga ulaznih računa te pomoćna evidencija potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku, a prema podacima Stranke u 2022. bilo je u tijeku devet sudskih sporova (za šest su presude donesene u 2022., za dva u 2023., a jedan je u tijeku i u vrijeme obavljanja revizije).

Prema odredbama članaka 12., 14. i 15. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, propisano je da su poslovne knjige dvojnog knjigovodstva koje vodi neprofitna organizacija: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezno, između ostalog, vodi pomoćnu knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

Osim pomoćnih knjiga, neprofitna organizacija vodi i posebne pomoćne evidencije, između ostalog i knjigu ulaznih računa. Pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Poslovne knjige vode se na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Iako ustrojavanje evidencije po osnovi sudskih sporova u tijeku nije propisano, prema odredbi članka 14., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, neprofitna organizacija vodi ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama. Vođenje evidencije po osnovi sudskih sporova u tijeku je potrebno zbog obveze sastavljanja Bilješki uz Bilancu koje su propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija i, između ostalog, sadrže i sporove na sudu koji su u tijeku.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti knjigu financijske imovine i obveza te knjigu ulaznih računa na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje, preporučuje ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.

Poslovne knjige na kraju poslovne godine nisu uvezane ni potpisane. Prema odredbama članka 16. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, poslovne knjige se zaključuju na kraju poslovne godine. Ako se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga mora se nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da se onemogući izmjena pojedinih ili svih dijelova ili listova glavne knjige, da je glavnu knjigu moguće u svakom trenutku otisnuti na papir te mora biti potpisana elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis. Ako nije moguće zaštititi poslovne knjige koje se vode kao elektronički zapis na propisan način, one se ispisuju na papir i uvezuju u roku od 120 dana od isteka poslovne godine na koju se odnose. Zakonski zastupnik neprofitne organizacije potpisuje ispisane i uvezane poslovne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Prihodi od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni u iznosu od 401.303,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama u zbirnim polugodišnjim iznosima, umjesto kronološki po uplatama sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na žiroračun Stranke. Zbog navedenog, otežano je praćenje uplata sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pojedinačno po subjektima.

Također, koncem 2022. u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prihodi iz proračuna (Brodsko-posavske županije, Grada Gospića i Općine Bogdanovci) za 2021. u ukupnom iznosu od 44.606,00 kn te prihodi iz proračuna Grada Kaštela za 2022. u iznosu od 4.830,00 kn, koji su uplaćeni na račun Stranke tijekom 2022.

Nadalje, rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni su u iznosu od 62.659,00 kn. U poslovnim knjigama evidentirani su rashodi za zakup poslovnog prostora u Karlovcu za jedanaest mjeseci i u Rijeci za devet mjeseci, umjesto za dvanaest mjeseci, odnosno manje su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi i obveze za zakupnine u iznosu od 2.593,00 kn. Navedeni rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama prema vrsti rashoda niti na računu odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja u okviru obračunanih rashoda koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje.

Također, u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni ulazni računi dobavljača koji su plaćeni u ukupnom iznosu od 51.866,00 kn (što je vidljivo na izvodima s poslovnih računa Stranke), a odnose se na račune iz 2020. u ukupnom iznosu od 14.693,00 kn, iz 2021. u ukupnom iznosu od 14.610,00 kn te iz 2022. u ukupnom iznosu od 22.563,00 kn. Prema obrazloženju Stranke, za navedene račune Stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala ni u financijskim izvještajima iskazala obvezu ni rashod (u poslovnim knjigama su evidentirane samo preplate na računima pojedinih dobavljača, i to u okviru računa drugih nespomenutih potraživanja).

Odredbom članka 26., stavaka 1. i 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da se prihodi i rashodi priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja; između ostalog, neregipročni prihodi (prihodi po posebnim propisima, donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi) priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje; rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Prema odredbama članka 10., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje podataka u poslovne knjige pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja te u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati sve prihode i rashode u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U poslovnim knjigama su pogrešno evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani podaci o ostvarenom manjku/višku prihoda jer je iz prethodne godine pogrešno prenesen manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju. Naime, u poslovnim knjigama je evidentiran i u financijskim izvještajima je iskazan manjak prihoda za 2021. u iznosu od 35.625,00 kn, preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu od 9.871,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 25.754,00 kn. Višak prihoda za 2022. u poslovnim knjigama je evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan u iznosu od 86.006,00 kn, preneseni manjak prihoda u iznosu od 86.588,00 kn umjesto u iznosu od 25.754,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 582,00 kn umjesto višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 60.252,00 kn.

Nadalje, na 1. siječnja 2022. u poslovnim knjigama je evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano stanje novčanih sredstava u poslovnoj banci i blagajni u iznosu od 50.792,00 kn, od čega se na novac u poslovnoj banci odnosi 45.283,00 kn i u blagajni 5.509,00 kn. Prema podacima s izvoda poslovnih računa Stranke početni saldo navedenih računa iznosi 54.571,00 kn, što je 9.288,00 kn više u odnosu na stanja novčanih sredstava koja su evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima (stanja novčanih sredstava koncem 2022. evidentirana u poslovnim knjigama istovjetna su podacima s izvoda poslovnih računa).

Prema odredbama članaka 7. i 8. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo neprofitnih organizacija, između ostalog, temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Informacija u financijskom izvještaju je pouzdana kad u njoj nema značajne pogreške i pristranosti, odnosno kad vjerno odražava ono što predstavlja. Neprofitna organizacija dužna je prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirati i iskazati stvarno stanje viška/manjka raspoloživog u sljedećem razdoblju i novčana sredstva te uskladiti podatke evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u financijskim izvještajima sa stvarnim stanjem u skladu s načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija propisanih odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Stranka je vodila blagajničko poslovanje putem knjige blagajne. Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, a stanje blagajne na 31. prosinca 2022. evidentirano u poslovnim knjigama i iskazano u financijskim izvještajima ne odgovara stvarnom stanju knjige blagajne. Naime, prema podacima iz glavne knjige u 2022. početno stanje je iznosilo 5.509,00 kn, u blagajnu je uplaćeno 3.000,00 kn, isplaćeno je 3.146,00 kn te stanje blagajne koncem godine iznosi 5.363,00 kn. Isto je potvrdilo i Povjerenstvo za popis imovine i obveza, ali je također i popisom utvrdilo da stanje novca u blagajni na dan 31. prosinca 2022. iznosi 1.280,00 kn te da ne odgovara knjigovodstvenom stanju blagajne (koje iznosi 5.363,00 kn); na temelju navedenog utvrdilo je manjak u blagajni u iznosu od 4.083,00 kn te predložilo istragu. Prema izjavi odgovorne osobe (iz rujna 2023.) istraga oko utvrđivanja manjka u blagajni je završena te se čeka nadolazeća sjednica Glavnog stana na kojoj će se predstaviti utvrđene činjenice i provesti postupak koji će biti donesen odlukom Glavnog stana. Prema knjizi blagajne, u 2022. je sastavljeno pet blagajničkih izvještaja. U blagajničkom izvještaju za srpanj 2022. evidentirano je osam isplatnica u ukupnom iznosu od 1.016,00 kn koje se odnose na isplate iz 2021. te jedanaest isplatnica u ukupnom iznosu od 530,00 kn koje se odnose na isplate izvršene u prvih šest mjeseci 2022. Dva mjesečna blagajnička izvještaja nisu ovjerena potpisom odgovorne osobe. U knjizi blagajne evidentirana je isplata (30 isplatnica) u ukupnom iznosu od 3.146,00 kn, a pojedinačnim zbrajanjem predmetnih isplatnica utvrđena je isplata u ukupnom iznosu od 3.152,00 kn. Pet isplatnica je nepotpisano. Na pet isplatnica iznos isplate i iznos računa koji su priloženi uz isplatnice nisu istovjetni. Uz dvije isplatnice iz siječnja 2022. priložena su dva računa iz prosinca 2022., koja su u poslovnim knjigama evidentirana u prosincu 2022. Isplatnice nisu evidentirane slijedom vremenskog nastanka.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja evidentirani su rashodi za reprezentaciju u iznosu od 5.092,00 kn, a odnose se na tri računa i šest blagajničkih isplata koji ne sadrže naznaku poslovnog događaja u vezi s kojim su nastali (svrha ugošćivanja) ni poslovne partnere čiji predstavnici su ugošćeni te predstavnika Stranke koji je sudjelovao u nastanku troška reprezentacije. S obzirom na to da navedeni rashodi nisu evidentirani na temelju uredne dokumentacije, ne može se potvrditi opravdanost korištenja sredstava reprezentacije za potrebe obavljanja poslova Stranke. Nadalje, ni ulazne račune od broja 212 do 284 te od 366 do 939 nije ovjerila ovlaštena osoba.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Odredbom članka 21., stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak i 53/23), utvrđeno je, između ostalog, da se primicima od nesamostalnog rada u naravi smatraju primici ostvareni u dobrima i uslugama bez naknade ili uz djelomičnu naknadu, te raznim darovima i ugošćenjima. Ugošćenjima u smislu navedenog Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

Državni ured za reviziju nalaže ažurno vođenje blagajničkog poslovanja na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, nalaže poslovne događaje evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih će biti razvidni razlozi ugošćivanja, korisnici usluga reprezentacije i drugi podaci koje mora imati uredna i vjerodostojna knjigovodstvena isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.

– Potraživanja

U okviru potraživanja za prihode, koja koncem 2022. iznose 53.050,00 kn, na potraživanja po posebnim propisima (iz proračuna jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave) odnosi se 1.184,00 kn.

Stranka je vodila evidenciju po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022., koja sadrži podatke o županiji, gradu i općini u kojima Stranka ima vijećnike, broju vijećnika u svakoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave (bez podatka o spolu vijećnika, iako je odredbom članka 9. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, propisana naknada za podzastupljeni spol u visini od 10,0 % iznosa predviđenog po svakom članu predstavničkog tijela jedinice samouprave), uplaćenom godišnjem iznosu te iznosima godišnjeg zaduženja prema odlukama jedinica (iako ne posjeduje sve odluke).

Prema navedenoj evidenciji Stranke, prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022. ostvareni su u iznosu od 385.721,00 kn, što je 15.582,00 kn manje u odnosu na prihode evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u financijskim izvještajima. Navedena razlika odnosi se na sredstva iz proračuna devet jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za osvojenih 14 mandata, koja Stranci u 2022. nisu doznačena te je u jednakom iznosu u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati potraživanja po posebnim propisima (iz proračuna jedinica lokalne i područne /regionalne samouprave). Do iznosa potraživanja po posebnim propisima (1.184,00 kn), koji je evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima, Stranka je došla prebijanjem preplata i potraživanja (na pojedinim računima potraživanja ima preplate). Stranka nema točne i cjelovite analitičke evidencije potraživanja te nema prikupljene sve odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o redovnom godišnjem financiranju političkih stranka, zbog čega se ne može utvrditi točan iznos potencijalnih potraživanja iz prethodnih godina.

Nadalje, Stranka nema pribavljene sve odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka u kojima ima predstavnike, a kojima je, između ostalog, utvrđeno stjecanje prihoda za poslovanje Stranke koji se ostvaruju na temelju izbornih rezultata. U skladu s navedenim, Stranka nema cjelovite podatke ni evidenciju o iznosu pripadajućih sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022.

Na sjednici Glavnog stana održanoj 1. veljače 2023. donesena je Odluka o otpisu potraživanja prihoda po posebnim propisima iz proračuna (na temelju koje su otpisana potraživanja županija, gradova i općina u ukupnom iznosu od 103.179,00 kn iz razloga što se ne može utvrditi datum nastanka navedenih potraživanja) te Odluka o otpisu preplate prihoda po posebnim propisima iz proračuna (na temelju koje su otpisane preplate županija, gradova i općina u ukupnom iznosu od 87.937,00 kn jer Stranka smatra da u svojim knjigovodstvenim evidencijama nije ispravno vodila podatke o doznačenim sredstvima niti je evidentirala/iskazala pripadajuća potraživanja). Otpis potraživanja i preplata izvršen je koncem godine u poslovnim knjigama za 2022.

Odredbama članka 10., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da je neprofitna organizacija obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Odredbama članka 22. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, između ostalog, propisano je da potraživanja za prihode poslovanja sadrže i potraživanja za prihode po posebnim propisima.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne podatke i sva potraživanja za prihode po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Nadalje, preporučuje voditi cjelovite i točne evidencije zaduženja i potraživanja od prihoda po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te tijekom godine raditi usklađenja prihoda i potraživanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i pribaviti sve odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka u kojima Stranka ima predstavnike radi praćenja i kontrole prihoda i potraživanja te njihovog točnog evidentiranja u poslovnim knjigama te iskazivanja u financijskim izvještajima.

– Popis imovine i obveza

U prosincu 2022. donesena je Odluka o godišnjem popisu imovine i obveza te imenovanju povjerenstva za popis kojom je imenovano povjerenstvo, rok za obavljanje popisa te dostavljanje Izvještaja s priloženim popisnim listama zakonskom predstavniku na razmatranje. Sastavljene su popisne liste osnovnih sredstava na 31. prosinca 2022. koje su ovjerali članovi povjerenstva za popis imovine i obveza. Podaci o popisu su u popisne liste uneseni pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Povjerenstvo je nakon završetka popisa sastavilo Izvještaj na temelju popisnih lista, koji je predan zakonskom zastupniku. Izvještaj povjerenstva o popisu sadrži podatke o nefinancijskoj i financijskoj imovini te obvezama. Popisom imovine i obveza nisu obuhvaćena ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 51.886,00 kn te obveze za financijske rashode u iznosu od 55.037,00 kn i ostale obveze u iznosu od 188,00 kn. Predsjednik Stranke nije donio odluku kojom prihvaća Izvještaj povjerenstva za popis.

Prema odredbama članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis. Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti cjelovit popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Financijski izvještaji

Za 2022. sastavljeni su Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2022. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku (28. veljače 2023.), a ispravljani (zbog ispravka Izmjena i dopuna Financijskog plana) 26. rujna 2023. unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Prema pisanom obrazloženju Stranke, do pogreške je došlo kod unosa podataka u informacijski sustav za nadzor financiranja. Utvrđena razlika odnosi se na podatke iskazane u Bilanci na dan 1. siječnja 2022. Naime, u Bilanci (koja je unesena u informacijski sustav za nadzor financiranja) imovina je iskazana u iznosu od 233.728,00 kn (pogreškom nisu iskazana potraživanja od kupaca AOP 134, koja su u poslovnim knjigama evidentirana u iznosu od 11,00 kn), a obveze i vlastiti izvori u iznosu od 223.739,00 kn. Zbog navedenog, ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora u Bilanci na 1. siječnja 2022. nije uravnotežena.

Odredbama članaka 28. i 29. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da su financijski izvještaji neprofitne organizacije, izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije. Prema Uputi za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022., koju je donijelo Ministarstvo financija koncem prosinca 2022., Obrazac: Bilanca (BIL-NPF) mora biti u potpunosti uravnotežen, što znači da ne smije postojati razlika u iskazanim vrijednostima aktive (Imovina) i pasive (Obveze i Vlastiti izvori) jer i najmanja razlika pri objedinjavanju podataka dovodi do većih neuravnoteženosti.

Državni ured za reviziju nalaže godišnje financijske izvještaje dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te važećom Uputom Ministarstva financija za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija.

Bilješke uz Bilancu su sastavljene, ali ne sadrže podatke o sudskim sporovima koji su u tijeku, a prema podacima Stranke u 2022. u tijeku je bilo devet sudskih sporova. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (znatno više, u odnosu na prethodnu ostvareni su prihodi po posebnim propisima iz proračuna za 70.923,00 kn ili 21,5 % te rashodi za zakupnine i najamnine za 30.918,00 kn ili 97,4 %; znatno manje u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) za 26.550,00 kn ili 94,7 %, drugi prihodi za 89.847,00 kn ili 98,1 % te rashodi za usluge promidžbe i informiranja za 98.540,00 kn ili 98,3 %, drugi materijalni rashodi za 11.446,00 kn ili 57,2 % i rashodi za tekuće donacije (pomoći) za 30.000,00 kn ili 85,7 %).

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, bilješke su dopuna uz financijske izvještaje, mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose. Obvezne Bilješke uz Bilancu, između ostalog, su: pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku). U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

4. Prihodi od članarina i članskih doprinosa

- 4.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 454.711,00 kn. U okviru ukupnih prihoda, prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 50.197,00 kn (u cijelosti se odnose na članarine) i čine 11,0 % ukupno ostvarenih prihoda.

Stranka je u 2022. vodila evidencije o primitku članarina, i to na propisanom obrascu za siječanj, veljaču i ožujak te u tabličnom (Excel) prikazu za cijelu godinu. Prema podacima iz navedenog tabličnog prikaza (koji sadrži ime, prezime, OIB i adresu člana, ime podružnice, iznos članarine, godinu za koju se plaća članarina te datum uplate članarine), prihodi od članarina iznose 49.150,00 kn, dok su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 50.197,00 kn, odnosno 1.047,00 kn više. Navedeni podaci se razlikuju jer Stranka evidenciju u tabličnom prikazu nije vodila kronološki prema uplatama. Nadalje, Stranka je za siječanj 2022. izdala 22 potvrde o primitku članarina na propisanom obrascu, a za preostale mjesece (od veljače do prosinca) nije izdavala potvrde.

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, između ostalog, političke stranke dužne su voditi evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa, a način vođenja evidencija i izdavanja potvrda te obrazac evidencije i potvrde propisuje ministar financija pravilnikom. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-Č i trebaju sadržavati podatke o uplatiocu (ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate te o uplaćenom iznosu u gotovini odnosno na žiro račun. Potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa sastavljaju se na Obrascu: POT-Č, koji je sastavni dio navedenog Pravilnika.

Državni ured za reviziju nalaže kronološki voditi cjelovitu evidenciju o primitku svih članarina te izdavati potvrde o primitku članarina u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2021., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2022. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Sustav unutarnjih kontrola	2021.	Etički kodeks uskladiti s odredbama Statuta.	30. lipnja 2023.	nije provedeno
2.		2021.	I nadalje poduzimati aktivnosti na uspostavljanju učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.	30. lipnja 2023.	nije provedeno
3.	Planiranje	2021.	Obrazloženje financijskog plana sastaviti u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	nije provedeno
4.		2021.	Izmjene i dopune financijskog plana donositi tijekom godine u slučaju značajnijih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	djelomično provedeno
5.		2021.	U godišnjem programu rada, uz planirane aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvorima financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	nije provedeno
6.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2021.	Ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.	28. veljače 2023.	nije provedeno
7.		2021.	Poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	nije provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status	
	1	2	3	4	5	
8.		2021.	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prihode i rashode na propisanim računima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	nije provedeno	
9.		2021.	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati sve rashode i obveze u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	nije provedeno	
10.		2021.	Poslovne događaje evidentirati u poslovnim knjigama i ažurno voditi blagajničko poslovanje na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	nije provedeno	
11.		2021.	Popisne liste i izvještaj o popisu imovine i obveza sastaviti u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	nije provedeno	
12.		2021.	Godišnje financijske izvještaje dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i u propisanom roku u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	djelomično provedeno	
13.		2021.	Bilješke uz Bilancu sastaviti u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	nije provedeno	
14.		Prihodi od članarina i članskih doprinosa	2021.	Evidencije o primitku članarina i članskih doprinosa voditi kronološki te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	djelomično provedeno
15.			2021.	Mjere naplate potraživanja od članova Stranke poduzimati u skladu s odredbama Statuta.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
16.	Potraživanja	2021.	Podatke u poslovne knjige unositi pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2023.	nije provedeno
17.		2021.	Voditi cjelovite evidencije zaduženja i potraživanja prihoda od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	provedeno do datuma predaje plana (23. siječnja 2023.)	nije provedeno
18.	Izborna promidžba	2021.	Posebne račune otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe zatvoriti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma.	28. veljače 2023.	provedeno

Obrazloženje danih naloga koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- Stranka je donijela Izmjene i dopune Financijskog plana za 2022., ali njima i nadalje nisu realno planirane sve stavke prihoda i rashoda.
- Godišnji financijski izvještaji dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku, ali iskazani podaci nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.
- Stranka je vodila evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa za siječanj, veljaču i ožujak 2022. na propisanom obrascu te izdala potvrde o primitku članarina za primljene članarine u siječnju 2022., a za preostale mjesece (od veljače do prosinca) nije izdavala potvrde.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.